

YENİ BULUNTULAR IŞIĞINDA KÜRE (KASTAMONU) BAKIR İŞLETMESİNİN TARİHÇESİ

Ahmet Kartalkanat^a

^aMTA Genel Müdürlüğü, Ankara

(kartalkanat@hotmail.com)

ÖZ

Küre Bakır İşletmesi'nde tarihlendirme için arazi çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar kapsamında Küre - Bakibaba açık ocak işletmesinde, en eski üretimin yapıldığı kabul edilen yerden kömürleşmiş çam ağacı parçacıkları alınarak radyometrik ¹⁴C yaş tayini yapılmış, 1950 yılı baz alınarak yapılan hesaplamada M.S. 1030-1220 yaşı elde edilmiştir. Dekapaj çalışmaları sırasında bir galeriden alınan ve kayın ağacından yapılmış olan ahşap kürekte yapılan radyometrik ¹⁴C yaş analizi sonucu M.S.1290-1420 yılları elde edilmiştir.

Eski çağlarda galeri sürülürken galerinin tavanına dışı tahkimat, yan taraflara dışı tahkimatın oyuklarına denk gelecek şekilde erkek tahkimatlar kullanılmıştır. Saha çalışmaları kapsamında Küre Bakır İşletmesi Bakibaba açık ocağında yüzeye yakın olan eski galerinin içinden alınarak radyometrik yaş analizi yapılan tahkimat parçası dışı tahkimat olup galerinin tavanından alınmıştır. Bu tahkimat parçasının ağaç cinsi tespit edilememiş olup radyometrik ¹⁴C yaşı M.S. 1630-1910 yılları arasında bulunmuştur.

Yukarıdaki ¹⁴C yaş analizleri ile elde edilen tarihlendirme bulgularına göre, Küre Bakır Yatağı, Bizanslılar döneminden başlayarak Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine kadar işletildiği ortaya çıkmaktadır. Nitekim yatak günümüzde de halen bakır ve molibden, az miktarda da altın açısından işletilmektedir.

Anahtar kelimeler: Küre Bakır İşletmesi, ¹⁴C, Radyometrik Yaşlandırma, Selçuklu, Osmanlı.

THE HISTORY OF THE KÜRE COPPER MINE (KASTAMONU) IN THE LIGHT OF NEW FINDINGS

Ahmet Kartalkanat^a

^aGeneral Directorate of Mineral Research and Exploration, Ankara
(kartalkanat@hotmail.com)

ABSTRACT

Field studies were conducted for radiometric ¹⁴C dating of the Küre Copper mine. Coalifered Pine tree samples were collected from the oldest level of the Bakibaba open-pit mine. Calculations based on 1950 A.C. revealed a time interval between 1030 and 1220 A.C. Another wooden sample was collected from the open-pit mine which is the part of the wooden shovel manufactured from oriental beech and this sample gives the 1290 and 1420 A.C. time period.

Two types of fortifications were used in the ancient mining; the female parts are located at the top of the gallery, but the male parts of the fortification were located at the two sides of the gallery. These two parts are connected together by holes at the top. Another sample was collected from the female part at the top of the gallery. The genus is unknown, but the radiometric ¹⁴C age is between 1630 and 1910 A.C..

These radiometric ages demonstrate that the Küre Copper Mine started to have been operated in the Byzantium period, and continued in the Seljukian and Ottoman Empire Era. It is still being operated for its Cu-Mo and Au content.

Keywords: Küre Copper Mine, ¹⁴C dating, Byzantium, Seljukian, Ottoman Empire.